

EESTI EVANGEELNE LUTERLIK KIRIK – VABA RAHVAKIRIK 100

*Vabaduseks on Kristus meid vabastanud. Püsige siis selles ja ärge laske endid jälle panna orjaikkesse!
(Gl 5:1)*

Eesti Evangeelse Luterlik Kiriku liikmed ja vabatahtlikud kaastöölised, töötajad ja vaimulikud on kogunenud 26. ja 27. mail 2017. aastal Tartus juubelikongressile. Oleme pühendanud aastad 2017 ja 2018 teemale „Vabaduse teetähised“, et meenutada ja tähistada Eesti rahvast ja siinset 800-aastast kristlikku elu mõjutanud suurte sündmuste aastapäevi: 500 aasta möödumist luterlikust reformatsioonist ning 100 aasta möödumist Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku ja Eesti Vabariigi sünnist.

1917. aastal sai alguse meie evangeelse luterliku kiriku kujundamine vabaks rahvakirikuks. Sama aasta kevadel toimus Tartus eesti koguduste esindajate kirikukongress. Esmakordselt ajaloos kogunesid koguduste saadikud, et kiriku kõrgeima võimu esindajatena demokraatlikult otsustada oma kiriku tuleviku üle. Kongressil läbis esimese lugemise kiriku põhikiri ja võeti vastu viiest punktist koosnev deklaratsioon, mille esimeses punktis märgiti, et Eesti luterlik kirik on vaba rahvakirik kodumaal ja asundustes. See deklaratsioon on Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku sünniakt.

Eesti Evangeelne Luterlik Kirik loodi episkopaal-sinodaalse korraldusega vaba rahvakirikuna. Kirik vabanes riigi eeskostest ja senistest riigi määratud ülesannetest ning asus oma rahva keskel tegutsema rahvakirikuna. Kirikusse kuulumine sai vabatahtlikuks. Vaba rahvakiriku tegevuse keskmesse asus evangeeliumis vabastatud vaba rahvana kiriku liikmeskond, kellel oli ühine vastutus oma kiriku käekäigu eest. Tunnistades ühiselt evangeeliumit elu, sõna ja teoga, hakati osalema Jumala tahte teostumisel Eesti ühiskonnas.

Kirikukongressi avaldus

1. Kirik on suunatud Eesti rahvale.

Vaba rahvakirik on evangeeliumis vaba ja avalik kirik. Nii nagu meie eelkäijad vaba rahvakiriku asutamise aegu, lähtub ka sajandat aastapäeva tähistav Eesti Evangeelne Luterlik Kirik oma tegevuses missioonist, mille allikas ja kese on evangeelium ristilöödud ja ülestõusnud Jeesusest Kristusest. Evangeelium vabastab ja lohutab, julgustab ja rõõmustab. Me näeme kiriku avaliku identiteedi lätet evangeeliumis ja rõhutame seetõttu kiriku misjonimeelset ja teenivat suunatust kogukonnale, meie rahvale, tervele Kristuse ristil lepitatud inimkonnale.

2. Kirikul on kaasvastutus Eesti rahva ja kultuuri eest.

Vaba rahvakirik on kõigi kirikuliikmete ühine ja avalik vastutus. Kirik on meie identiteedi ja kogukonna üks alustaladest ning rahva hariduse ja kultuuripärandi kandjatest. Meie ühine kuulutus- ja teenimistöö on suunatud tervele kogukonnale – inimestele nii linnas kui maal. Kirik – see on elav side evangeeliumi, meie ajaloo ja tänapäeva vahel. Nõnda oleme osalised eesti keele ja kultuuri jätkumises ja kujundamises. Peame vajalikuks osaleda ühiskondlikes aruteludes Eesti rahva tuleviku ja meie ühiskonna pikaajaliste sihtide ja väärtuste üle.

3. Kirik osaleb ühiskondlikus religiooses ja maailmavaatelises diskussioonis.

Vaba rahvakirik eristab usule ja südametunnistusele tuginevat ning ühiskondlikku poliitilist ühiselu. Vaba rahvakirikuna elame maailmavaateliselt ja religiooselt mitmepalgelises ühiskonnas. Katsed eira-ta erinevate eluorientiiride tähendust ja mõju ühiskondlikule elule või pidada neid üksnes privaatsfääri kuuluvaks on osutunud lühinägelikeks. Vajalik on usuliste ja maailmavaatelistel veendumustel avalik tunnistamine ning nende üle ja nende vahel toimuv diskussioon. Vaba rahvakirikuna on meie ülesanne tunnistada ja mõtestada kristlikku usku avalikus dialoogis.

4. Kirik teenib ühiskonda diakoonia ja hingehoiuga.

Vabal rahvakirikul on sotsiaalne vastutus. Kiriku kui usklike osaduse keskmes on jumalateenistus – pöördumine sõnas ja sakramendis jagatud ja avaliku evangeeliumi juurde. Meie osadus rajaneb Jumala armastuse uuekslooval ja lepitaval väel. See julgustab vaatama armastuse silmadega meid ümbritseva loodu ja kõigi kaasinimeste poole ning aitab iseäranis märgata, lohutada ja toetada neid, kes on väetid, haiged, hädasolijad ja tõrjutud. Kirik peab aitama teha nende hääle avalikult kuuldavaks. Ühiskondliku õigluse, rahu ja loodu hoidmise eest väljaastumine on osa sellest, mida tähendab olla kirik ja kristlane.

5. Meie vaba rahvakirik on osa Kristuse kirikust.

Eesti vaba rahvakirik on osaduses ja tegutseb koos teiste kirikutega Eestis, Euroopas ja kogu maailmas. Meie kirik kuulub mitmesse üksteist täielikult tunnustavate kirikute osadusse ning kirikul on kahepoolsed tihedad suhted mitme sõsarkirikuga. Meie jaoks on väga oluline oikumeeniline koostöö teiste kirikutega Eestis ja mujal maailmas. Üheskoos tunnistamine ja teenimine tähendab võimalust ja vältimatut vastutust osaleda ühise eluruumi kujundamisel nii Euroopas kui üleilmselt.

Kristlik usk ja kirik rajanevad evangeeliumis avalikuks saanud kolmainu Jumala ustavusel, kohalolul ja tegutsemisel. Selles tänulikus veendumuses ja usalduses vaatame juubeliaasta kirikukongressil julge ja rahuliku südamega tulevikku. Me palume tarkust, et oskaksime vaba Eesti rahvakirikuna elada, tunnistada ja teenida nii, et see oleks kiituseks kolmainu Jumalale ning teeniks kaasinimeste ja kogu loodu hüvangut.